Շրջակա միջավայրի նախարար
պարոն Հ. Սիմիդյանին

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. **Քաղաքացիական ծառայողի անունը, ազգանունը.**
   Լիլիթ Աբրահամյան
2. **Զբաղեցրած պաշտոնը.**
   Ջրային քաղաքականության վարչության պետ
3. **Գործուղման վայրը և ժամկետները.**
   Վրաստան, Շեքվեթիլի բնակավայր՝ 2024 թվականի փետրվարի 11-16-ը:
4. **Հրավիրող կողմը (առկայության դեպքում).**
   ՄԱԿ-ի անապատացման դեմ պայքարի կոնվենցիա UNCCD/Կովկասի Տարածաշրջանային բնապահպանական կենտրոն – REC Caucasus:
5. **Գործուղման նպատակը (աշխատանքային ո՞ր խնդրի լուծման համար էր նախատեսված գործուղումը).**
   Մասնակցություն ՄԱԿ-ի անապատացման դեմ պայքարի կոնվենցիայի «Խաղաղ անտառ-նախաձեռնության» (FPI) շրջանակներում կազմակերպված՝ Հարավային Կովկասում անդրսահմանային համագործակցության վերաբերյալ խորհրդատվական աշխատաժողովին:
6. **Քննարկված թեմաները (հարցերը).**
   - «Խաղաղ անտառ-նախաձեռնության» - նախապատմություն, նպատակներ, սկզբունքներ, ազդեցության ոլորտներ,
   - Ինստիտուցիոնալ կարգավորում, կոնվենցիաների և միջազգային համաձայնագրերի շրջանակում իրականացվող աշխատանքների սիներգիկ կապեր,
   - Ոլորտին և նախաձեռնությանը վերաբերվող 2023-2024 թթ. արդյունքներ,
   - Երկրներում կլիմայի փոփոխության և անապատացման երևույթների ազդեցություններ և ռիսկեր,
   - Երկրներում դոնոր կազմակերպությունների և կառավարման կառույցների դերակատարությունները, շահագրգիռ կողմերը, մասնակցությունը ազգային և տարածաշրջանային ծրագրերին,
   - Համատեղ նախագծերի մշակում:

«Խաղաղ անտառ-նախաձեռնության» նպատակն է ստեղծել գործնական հարթակ՝ խթանելու համագործակցությունը և փոխհամագործակցությունը՝ անդրսահմանային հետկոնֆլիկտային իրավիճակներում հողերի չեզոք դեգրադացիային (LDN) հասնելու համար: Այս հարթակը կուսումնասիրի ընդհանուր LDN թիրախների ստեղծումը և համատեղ նախագծերի մշակումն ու իրականացումը կառավարությունների, ՔՀԿ-ների և տեղական համայնքների մասնակցությամբ՝ գործընկերության միջոցով: Նախաձեռնությունը կարող է համագործակցային ջանքերի միջոցով ձևավորել վստահություն, մասնավորապես՝ անտառտնտեսության և հողերի վերականգնման ուղղությամբ:

7. **Հանդիպումները, ելույթները.**

Աշխատաժողովին մասնակցում էին «Անապատացման դեմ պայքարի» կոնվենցիայի քարտուղարության աշխատակիցներ, Հայաստանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի Կառավարությունների լիազոր մարմինների, ինչպես նաև Միջազգային դոնոր կառույցների ներկայացուցիչներ, տարածաշրջանում իրականացող ծրագրերի և նախաձեռնությունների ղեկավարներ և պատասխանատուներ:

Աշխատաժողովին ելույթով հանդես եկավ ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների և կենսաբազմազնության քաղաքականության վարչության գլխավոր մասնագետ Տիգրան Ասատրյանը՝ ներկայացնելով Հայաստանում հողերի բարելավման ու էկոհամակարգերի վերականգնման ուղղությամբ իրականացվող ծրագրերը և ազգային առաջնահերթությունները:

8. **Հանդիպումների ժամանակ ընդունված որոշումները, պայմանավորվածությունները, ստորագրված փաստաթղթերը.**

Նիստերին ներկայացվեցին թեմատիկ ելույթներ, վերոնշյալ թեմաների վերաբերյալ տարբեր երկրների փորձը՝ առանձին ծրագրերի և նախաձեռնությունների միջոցով, դրանց ուղղությամբ կատարված աշխատանքները:

Միջազգային բնապահպանական կազմակերպությունների կողմից առցանց ներկայացվեցին զեկույցներ ընթացիկ ծրագրերի և նախագծերի վերանայման, ապագա առաջնահերթությունների և Հարավային Կովկասի հիմնական գործընկերների հետ համագործակցության հնարավորությունների վերաբերյալ: Մասնակիցների թվում էին Գլոբալ Էկոլոգիական Հիմնադրամի(GEF) առաջադրանքների ղեկավարը, Միացիալ Ազգերի Բնապահպանական Ծրագրի (UNEP) Եվրոպայի գրասենյակի ներկայացուցիչները, Կլիմայի փոփոխության և բնապահպանական ծրագրերի և ազգային ծրագրերի համակարգողները, Կլիմայի հարցերով ԵԱՀԿ խորհրդականը, Կլիմայական դիվանագիտության և անվտանգության գծով ավագ խորհրդականը, DPPA, UN-DPPA ինովացիոն խմբի

խորհրդատուն, Գլոբալ հետազոտությունների ղեկավարը, Եվրոպական հանձնաժողովի համատեղ հետազոտական կենտրոնի աշխատակիցներ, Համաշխարհային ռեսուրսների ինստիտուտի Անտառի Գլոբալ Ատլասի կազմման ծրագրի ղեկավարը՝ WRI, Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչը:

Կազմակերպված քննարկումներին Հայաստանի ներկայացուցիչները մասնակցեցին առանձին խմբային քննարկումների երկու տարբերակով՝ ազգային խումբ և խառը խումբ՝ բոլոր երկրների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ: Խմբային աշխատանքների մասնակցության միջոցով բոլոր երկրների ներկայացուցիչները ներկայացրեցին կատարված աշխատանքները և առկա մարտահրավերները:

9. Առաջարկությունները, դրանց ընթացք տալու վերաբերյալ առաջարկները՝ եղանակը, ձևը, ժամկետները, պատասխանատուները, ակնկալվող արդյունքները:

Երեք երկրների ազգային խմբերում քննարկման արդյունքում «Ընթացիկ ծրագրերի, նախագծերի և դոնորների քարտեզագրում» թեմայի վերաբերյալ Հայաստանը հանդես եկավ առաջարկով՝ իրականացնել ծրագրեր, որոնք կլիմայի փոփոխության պայմաններում միտված կլինեն հողերի չեզոք դեգրադացիային, անտառների և արոտավայրերի վերականգնմանը, կենսաբազմազանության պահպանման համար պահպանվող տարածքների կառավարմանը: Ծրագրերի արդյունավետ իրականացման համար կարևորվեց նորարարական տեխնոլոգիաներով տարածքների քարտեզագրման, մոնիթորինգի, տվյալների հավաքագրման աշխատանքների անհրաժեշտությունը:

«Տարածաշրջանային առաջնահերթությունների և կարիքների բացահայտում» թեմայով 3 երկրների խառը խմբերում տեղի ունեցած քննարկումների արդյունքում՝ ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության ներկայացուցիչների կողմից որպես ազգային առաջնահերթություններ ներկայացվեցին անապատացման և երաշտի դեմ պայքարը, լանդշաֆտի և անտառների վերականգնումը, կլիմայի փոփոխությանը հարմարվողականությունը և էկոհամակարգերի վերականգնումը: Տարածաշրջանային առաջնահերթությունների թվում կարևորվեց հողերի կայուն կառավարումը (SLM), գյուղատնտեսության մեջ կլիմայի հարմարվողական մոտեցումները, էկոմիջանցքների ստեղծումը, տարածաշրջանային երաշտի ռազմավարությունը և այլն:

Աշխատաժողովի ավարտին ամփոփվեցին նիստերի ընթացքում քննարկված թեմաները, մշակվեց հետագա գործողությունների ճանապարհային քարտեզը և հաջորդ հանդիպումների անհրաժեշտությունը, ինչը կներկայացվի «Անապատացման դեմ պայքարի» կոնվենցիայի քարտուղարության հաստատմանը: Հաջորդ

հանդիպման հնարավոր ժամանակահատված նախանշվեց 2024 թվականի ապրիլ/մայիս ամիսները:

Գործուղվող՝ *Լիլիթ Աբրահամյան*

20.02.2024թ